

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından Anayasanın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim.
29.01.2019

Meral Danış Betaş

HDP Siirt Milletvekili

Mevsimlik tarım işçileri başta ulaşım olmak üzere, beslenme, barınma, eğitim, sağlık, temiz su ve altyapı ihtiyacı, iş güvenliği ile işçi sağlığı ve kamu hizmetlerine erişim gibi temel insani gereksinimlerden yoksun bir şekilde uzun çalışma süreleri, ağır çalışma koşulları ve düşük ücretlerle çalıştırılmaktadır.

Tüm bu olumsuz koşulların yanı sıra; işçilerim maruz kaldığı pek çok sorunun çözümünü sağlayabilecek mevsimlik işçilere özgü kanuni düzenlemeler de mevzuatta yer almamaktadır. Mevsimlik tarım işçileri geçici sürelerle farklı işlerde çalıştıklarından ötürü kayıt dışı olmakta ve mevsimlik tarım işçisi-işveren ilişkisi mevcut İş Kanunu kapsamına girmemektedir. Hal böyle olunca Mevsimlik tarım işçilerinin çalışma koşulları yörelere göre 'dayıbaşı, elçi, çavuş' gibi değişik biçimlerde adlandırılan tarım araçlarının insafı ile orantılı olmaktadır.

İş sözleşmelerine sahip olmayan mevsimlik geçici tarım işçileri, sosyal güvenceden yoksun bırakılmanın yanı sıra az evvel de bahsettiğimiz üzere evsel atıkların toplandığı yahut hayvan barınaklarına yakın yerlerde yaşamak durumunda kalmaktadırlar. Mevsimlik işçiler genellikle aileleri ile birlikte göç ettiklerinden ailelerin yaşlı bireyleri ve küçük yaştaki çocukları da düşük yevmiye ile mevsimlik işçilik yapmaktadırlar. Aileleri ile birlikte göç etmek zorunda kalan çocuklar eğitim olanaklarından yoksun bırakılarak eğitim hayatının dışına itilmekte, güvencesiz çalışma koşullarına ayak uydurmak durumunda kalmaktadırlar. Buna ek olarak mevsimlik işçilerin etnik ayrımcılığa maruz kaldıkları ve ötekileştirildikleri de bir başka realitedir. Nitekim 13 yaşındaki Berivan Karaçelik mevsimlik işçi uygulamasının kurbanı olmuş; Antalya Kumluca'da meydana gelen hortum felaketinde yaşamını yitirmiştir. Viranşehir'de 8. sınıf öğrencisi olan Berivan'ın Şanlıurfa'dan mevsimlik tarım işçisi olarak çalışmak üzere Finike'ye gittiği, Kumluca'da ailesiyle birlikte portakal toplama işinde çalıştığı bilgisi kamuoyunun

gsh

malumdur. Berivan Karakeçili'nin babası Kazım Karakeçili, "Yağmur da yağsa, taş da yağsa çalışacaksınız" diyerek zorla çalıştıran patronların kızının ölümünden sorumlu olduğunu ifade etmiştir. Berivan Karakeçili'nin ölümü, hem mevsimlik tarım işçilerinin durumunu hem de 2018 yılının çocuk işçiliği ile mücadele yılı ilan edilmesine rağmen hiçbir çözüm üretilmeyip, çocukların ne kadar güvencesiz koşullar altında çalışmaya zorlandıklarını bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Mevsimlik işçilerin çalışma ve yaşam koşullarına dair bir çalışma yürütüyor musunuz? Mevsimlik tarım işçilerinin kayıt dışı çalışıyor olmalarından kaynaklı olarak mağduriyetleri çok katmanlı olup, bu konuda hâlihazırda bir çalışma yapılmamış olmasının sebebi nedir?
- 2- 13 yaşında bir çocuğun memleketinden okulundan uzakta, mevsimlik işçi olarak çalışıyor olması ve iş kazasında meydana gelen ölümü, çözülmesi gereken sorunların acilen ele alınması gerekliliğini açıklamıyor mu? Berivan Karakeçili'nin ölümünde çocuk işçiliği ve mevsimlik işçiliğe dair sorunların çözülmemesinin etkisi tespit edilmiş midir? Bu konuda hiçbir adım atmadığınız için sorumluluğu üzerinize alıyor musunuz? İstifa edecek misiniz?
- 3- Berivan Karakeçili'nin ölümünün diğer sorumluları tespit edilmiş midir?
- 4- Berivan Karakeçili'nin "Yağmur da yağsa, taş da yağsa çalışacaksınız" diyerek zorla çalıştıran patronları hakkında başlatılmış bir soruşturma var mıdır? İşverenlerin sorumluluklarını artıran düzenleme ile önlemlerin geliştirilmesi ve uygulamaya konulmasına dair bir çalışma yürütülmesi gündeminizde olacak mıdır?
- 5- Mevsimlik işçilerin sağlık hakkından yararlanmaları adına bir çalışma yapılması ve konunun ilgili bakanlık ve birimlere bildirilmesi gündeminizde olacak mıdır?
- 6- Mevsimlik işçilerin çocukların eğitim hakkından yararlanmaları adına bir çalışma yapılması ve konunun ilgili bakanlık ve birimlere bildirilmesi gündeminizde olacak mıdır?
- 7- Mevsimlik işçilerin ulaşım sorunlarının çözülmesine yönelik bir çalışma yapılması ve konunun ilgili bakanlık ve birimlere bildirilmesi gündeminizde olacak mıdır?
- 8- Mevsimlik işçilerin barınma sorunlarının çözülmesine yönelik bir çalışma yapılması ve konunun ilgili bakanlık ve birimlere bildirilmesi gündeminizde olacak mıdır?
- 9- Mevsimlik işçilerin durumunun yasal güvenceye alınması yönünde bir çalışmanın uzun yıllardır yapılmama gerekçesi nedir? Konuya dair bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?
- 10- Açlık sınırının altında yoksulluk içinde yaşamlarını sürdürmeye çalışan mevsimlik tarım işçilerinden yerleşme ve barınma alanlarına il özel idareleri tarafından getirilen su ve elektriğin parasını ödeme zorunluluklarının sona erdirilmesine yönelik bir girişiminiz olacak mıdır?

844

- 11- Mevsimlik tarım işçiliği sektöründe çocuk işçiliğın engellenmesine yönelik bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?
- 12- Kadın işçilerin eşit ücret almaları ve kadın işçilere yönelik ayrımcı uygulamaların sona ermesine ilişkin ne tür önlemler almayı düşünüyorsunuz?
- 13- Kadın işçilerin analık sigortasından yararlanması ile ilgili çalışma yapılması gündeminizde olacak mıdır?
- 14- Gebe ve lohusa kadınlar ile bebeklerin düzenli sağlık kontrollerinin yapılmasına ilişkin bir çalışma yapılması gündeminizde olacak mıdır?
- 15- Mevsimlik işçilerin işçi sağlığı, meslek hastalığı ve iş güvenliği konusunda ne tür önlemler alınması gerekmektedir? Bu konuya dair ne yapmayı düşünüyorsunuz?